

CHẤY HÚT THUỐC ĐIỀU HIỆU JOB

Pháp Thời Báo

MỖI TUẦN LỄ XUẤT BẢN BA KỲ: THỨ BA, THỨ NĂM VÀ THỨ BẢY

Directeur Général
NGUYỄN-KIM-ĐINH
Directeur & Rédacteur en Chef
DIỆP-VAN-KY
Direction - Rédaction - Administration
90, Rue Mac-Mahon 98
SAIGON
Téléphone: N° 824

Việt-nam phú cường toán pháp

Đồng-bào Việt-Nam ta nên để ý vào bài toán để sau này, 1. Nếu ai có cách tính nào hay hơn sẽ được thưởng một cái mũ-dây «**DA NHẬT-THÀNH**»
2. ai có thể giúp đồng-bào Việt-Nam ta làm được bài toán này sẽ được thưởng chiếc Áo-Quắc, và một cái mũ-dây «**LÔNG CÔNG-ICH**»
3. ai có thể giúp mà không giúp, thì toàn dân «**Lương-Tâm**» sẽ phạt một cách rất nặng nề: cách chửi con Lạc cháu Hồng, trước mặt phải mang gong để gõ chữ «**SỰỐ ĐỜI NƠI-LÊ**»

BÀI TOÁN ĐÓ

Muốn cho một nước có thể giàu mạnh được, cần trong nước phải có ít nhất là 1500 nhân-tal về phần Án-ho (800 ông Bác-văn, 250 ông Y-khoa Tân-sĩ, 150 ông Luật-khoa Tân-sĩ, 300 ông học cũ-nhơn hoặc tân-sĩ về các khoa học khác).
Biết rằng xứ Việt-Nam chia ra làm ba kỳ:
1. Bắc-kỳ thổ sản nhiều, dân cư đông; chia ra 24 tỉnh, mỗi tỉnh tính phònh được ít nhất 30 ông nhà giàu;
2. Trung kỳ thổ sản ít, dân cư nghèo, chia ra 14 tỉnh; mỗi tỉnh tính phònh được ít nhất 10 ông nhà giàu;
3. Nam-kỳ giàu hơn hai tỉnh kể trên đây, chia ra 10 tỉnh, mỗi tỉnh tính phònh được ít nhất là 65 ông nhà giàu. (Mấy ông nhà giàu này có huân-vi một năm ít nhất là 5000 ngàn đồng bạc).

Hỏi vậy:
1. Làm thế nào cho xứ Việt-Nam trở nên giàu mạnh được?
2. Trong khoản này cần làm?

Bài làm

1. Muốn cho một xứ được giàu mạnh, chẳng những trong xứ có nhiều thổ-sản là đủ, mà lại cần phải có nhân-tal;
2. Muốn có nhân-tal cần phải có người ra ngoài-quốc lo học đặng đem cái hay cái giỏi trong ngoài về bổ vào đường tân hóa của nước-nhà;
3. Muốn có người du-học cần phải có tiền.

Biết rằng mỗi người học-sanh sang Pháp học một năm tốn ít chiêng một ngàn đồng bạc thì đủ tiêu xài; biết rằng mỗi ông nhà giàu xứ Việt-Nam đã sử dụng cho một người học-sanh du học. Nếu trong xứ được học có ông nhà giàu, nếu mỗi ông có ông trong nước giàu, nếu mỗi ông có người học-sanh du học, thì trong khoản 10 năm xứ Việt-Nam có thể mở mang tân hóa và giàu mạnh được về trong khoảng 10 năm sẽ có ít nhất là 1500 nhân-tal.

Muốn đặng 1500 nhân-tal, phải có ít nhất 2000 học-sanh; vì từ ngày du học cho tới lúc thành-tal, ta phải phònh trước một phần tư không được mang lương, một là vì binh-hoan, hai là vì sự học cho đặng.

Hao hết một phần tư của 2000 nghĩa là 500 người còn lại: 2000 - 500 = 1500 người.

Muốn biết người Việt-Nam làm được bài toán này hay không, thì phải biết trong xứ được bao nhiêu người nhà giàu.

Tôi kiểm coi trong xứ Việt-Nam đặng ít nhất là bao nhiêu người nhà giàu:

1. Xứ Bắc-kỳ có 24 tỉnh;
Nếu một tỉnh có 30 ông nhà-giàu, 24 tỉnh có hai mươi bốn lần nhiều hơn; hay là:
30x24 = 720 nhà-giàu.
2. Xứ Trung-kỳ có 14 tỉnh;
Nếu một tỉnh có 10 ông nhà-giàu, 14 tỉnh có 14 lần nhiều hơn; hay là:
10 x 14 = 140 nhà-giàu.
3. Xứ Nam-kỳ có 20 tỉnh;
Nếu một tỉnh có 65 ông nhà-giàu, 20 lần nhiều hơn; hay là:
65 x 20 = 1300 nhà-giàu.

Trong ba kỳ có ít nhất: 720 + 140 + 1300 = 2160 nhà-giàu. 2160 nhà-giàu sẽ giúp đặng ít nhất là 2160 học-sanh du học.
11. Muốn cho xứ Việt-Nam được thịnh cường:
1. thì những ông nhà-giàu phải giúp tiền cho học-sanh du học cho đến lúc thành-tal;
2. thế nào trong khoản 10 năm thì xứ Việt-Nam sẽ được thêm ít nhất 1500 nhân-tal.

Sự mở mang mau hay chậm của xứ Việt-Nam về sau tùy theo số học-sanh nhiều hay ít; tùy theo số nhà-giàu nhiều hay ít tùy theo cái tài nhiệt-thành và cái lòng công-ích của người trong xứ.
Trong khoản 10 năm mỗi tỉnh trong xứ Việt-Nam sẽ được ít nhất:
15 ông Bắc-Việt,
5 ông Y-Khoa Tân-Sĩ,
3 ông Luật-Khoa Tân-Sĩ,
6 ông Cử-Nhơn hoặc Tân-Sĩ về các khoa học khác.

Nam có phần Văn-Chương, xứ Việt-Nam đã có sẵn rồi; các ông cụ học (hoặc văn) răn luyện tập gọi nân cái Quốc-văn, thì Văn-Chương xứ Việt-Nam sau này có thừa gì văn-Chương các nước văn-minh trong Hoàn-Cầu.

NG-VĂN-TẾ
Học-sanh (Paris).

Câu chuyện hằng ngày

TIN ỒNG BUI

BẢNG-ĐOÀN VÀO NAM
Trong một kỳ báo trước, đã nói tin chung thông-sứ Bắc-kỳ phải ông An-Lang-sơn là Bui-Bằng-Đoàn vào Nam để thanh-trà cơn cu-li Bắc mộ vào làm trong các vườn cao-su.
Vay nghe ông Bui đã vào kỹ táu *Claude Chappé* hơn chưa-như một mớ giấy.

Có mấy người nhiệt-thành và hương tốt hơn họ-đồng, muốn đi tìm (chương không biết đi giúp chưa?) ông Bui để thoát khỏi những tình cảnh của bọn dân cao-xu cho ông Bui rồi, kéo sự việc thối vào đây, không biết tình hình ra thế nào, rồi người ta dùng thuật mà kẻ lập mưu sự sang của ông Bui để chông.

Nghĩ lo như vậy phải phải, vì ông Bui đâu có phải là bậc thành-hiến, mà oai vệ không khuất, phải quả không dám dục.

Thiết sự như vậy thì để hiểu. Mấy số cao-su biết rằng có quan Thanh-trà đi tới nơi, họ bèn làm những bữa cơm thịnh-thần của họ, họ đem mấy lời đối đáp, phònh khi quan có hỏi đến. Ông Bui đến, thế nào lại chẳng gọi mấy bữa lên để hỏi xem tình hình của chúng ra sao và chúng có yêu cầu những gì.

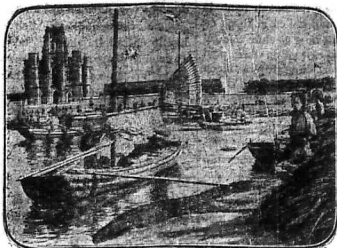
— Chứ dài những gì từ là không? — Tra thì đến lương có đủ không? — An uống có đủ no không? — Có điều gì oan ức không? — Có muốn xin nhà nước điều gì không? Bọn kia đã học thuộc lòng mấy câu đối đáp rồi; những câu đối đáp ấy chẳng khác gì câu nói tự tại họ cho cá dăm dăm cao-xu dục. Như vậy rồi rơm-xăm-banh mớ dục, thuộc gì gà đưa dục. ... Con cái tình cảnh dân khổ khổ của bọn dân kinh, liệu chắc ông Bui có xét thấu được chăng? Chờ đó, ai cũng chura dăm câu trác.

Cái trách-nhiệm của ông Bui thiết là, mà cái đại-vai của ông thiết khổ. Ta hãy thử coi ông làm ra thế nào?

Nhiều người nghĩ bụng lấy làm quái là: sao chánh-phủ Bắc-kỳ Bắc-kỳ không phải mấy người Nhơn-dân đại-diệu đi cái việc này, lại phải một ông quan?

Q. C.

Thời cuộc nước Tàu

Quang cảnh thành Quảng-Đông

BÌNH - QUYỀN CỬA

TƯỜNG-GIỚI-THẠCH
Chánh-phủ Nam-Kinh phục chức Tổng-tư-lệnh lại cho Tường-Giới-Thạch, để chủ-trương việc Bắc-phạt, nhưng lại muốn cho Tường có quyền thống nhất về việc binh thì mới dễ sai khiến và hành động, cho nên mới rồi đã hạ lệnh rằng: Phạm là hải-quân, lục-quân, hàng-không, đội, mà thuộc vào quân cách-mạng thời mới thiết phải chịu mệnh lệnh của Tường giới-Thạch điều khiển.

Bọn Diêm-tích-Sơn, Phùng-ngọc-Trung và Hải-quân Thông-trưởng là Dương-thủy-Trang đều phòch điện, rồi 3 hoạn-nghinh họ Tường, và xin nghe lời họ Tường chỉ-huy. Thế là binh-quyền của Tường-giới-Thạch lần này còn to hơn lần trước.

Hải-quân Thông-trưởng là Dương-thủy-Trang, có xin Chánh-phủ đồng thêm: 10 chiếc pháo-hạm; 3 chiếc Tuần-dương-hạm; 1 chiếc Khu-trục-hạm; 4 chiếc Tiêm-dục và huấn-luyện thêm hải-quân để phòch giữ về mặt biển.

BON HỒ HÂN-DÂN, TÔN-KHOA, NGŨ TRIỆU-KHU HÀ NGOẠI-QUỐC

Mấy người này đều là học-trung yếu non-vật ở miền Nam, hôm 25 Jan. vier mới rồi, đều đáp tàu đi ngoại-quốc. Khi đi, có điện về Quốc-dân chánh-phủ ngỏ ý kiến như sau này:
«**Nhơn vì hội-thị Ngoại-quốc ủy-viên phải chọn tối đi các nước ở Á Phi và Âu Mỹ để khảo sát về hành-trình và kinh-lệ, hiểu biết mà chúng tôi khởi hành.**»
«**Trước hết đến Ấn-Độ, Tiểu-Á, Ai-cập, Thổ Nhĩ-kỳ, rồi đi qua các nước châu Âu mà sang Mỹ.**»

Một cái thảm kịch

Ở TRÊN SÔNG CÙU-LONG-ANG

Sáng hôm chưa nhựt mới rồi, chiếc tàu *Trentonian* của hãng Messageries Fluviales à Thakhek đi lên Việntiane: trong tàu có phía dăng sao, có chở nhiều thùng dầu súng. Hai 5 giờ sáng vừa ghé bên Nongseng đi ra, ty nhiên mấy thùng dầu súng cháy và nổ đùng đùng, chắc hẳn có người vô ý liệng tàn thuốc vào, cho nên mới xảy ra tai nạn như thế.

Tiếng nổ mạnh quá, và lửa cháy bùng khắp cả chiếc tàu, chỉ trong có mấy phút đồng hồ là chiếc tàu chìm.

Tai nạn này giết chết mất ba người là Tallorin chánh-đốc sở Học-chánh ở Leo, Jounet cán-sứ sở Tgo-tac, và Bartholom, nguyên nghị-viên chủ mỏ «**Nam Pathème**» ở trên Leo, và hơn bốn chục người ta. Con quan ba tàu là Quilichini thì sống sót lên bờ được, nhưng mà bị thương nặng ở chân, phải cưa cẳng.

«**Mau lắm cũng phải tam tháng mới trở về nước được.**»
«**Chúng tôi chủ trương xem xét về «**chánh-trị**» kinh-lệ của các nước «**phát-triển**» ra làm sao, và xem mấy lần tác bị áp-chức đương-vấn-dòng «**việc các mạng**» ra làm sao, và «**xem mấy nước nhỏ ở Âu-châu, «**một trong**» xung sau khi đại-chiến «**thì họ gây dựng xếp đặt việc chánh-trị và việc kinh-lệ ra thế nào. «**Mong để học hỏi việc cách mạng «**tiên-hành**» của ta về v.v...**»**»****

TIN ĐƯƠNG-SANH-TRỊ

Đương-Sanh-trị hồi năm ngoái, thông mưu với Trương-tác-Lâm, giữ Hán-khẩu để định phá cái cục-diện thông-phật ở miền Nam, bị quốc-dân đánh thua, phải chạy sang Nhật-Bôn, thì hôm 17 Janvier đã bị bắt về nước Tàu, không rõ lại định quyết định chăng?

VIỆC ĐÀN NHAI Ở QUẢNG-ĐÔNG

Trương-phát-Khuê từ lúc bỏ Quảng-Đông vào của hoanh-hành ở một Quảng-Tây, chống cự với Quốc-dân-quân. Mới rồi Trương tiến quân đánh Săn-dân, bị tướng của Lý-Lê-Thâm là Trần-minh-khu đánh cự dữ dội. Bọn bị chết hơn 4000 người.

Chánh-phủ Quảng-Đông giả sức lại tới những cơ-quan hi-mắt của bọn công-sân, mấy bữa nay bắt đến vài ba trăm người.

VIỆC MIỀN BẮC

Trương-tác-Lâm hiện giữ quân-sở hội nghị ở miền Bắc-kinh, để định việc đi ngoại-quốc về miền Nam. Bọn nhiều tướng lĩnh về phái Phòch-thiên đều về dự-hội cả. Hội-ngự quyết định phải Dương-Vũ-Đinh chống với Phùng-Ngọc-Trung.

Xin chú ý

Tự hậu xin Độc-giả nhớ:
Thế là mandal, từ từ thì cái thế lực sẽ lên bề của Báo thì xin để ra như vậy:

Nguyễn-văn-Bá
Administrateur du Đông-Pháp
Thờ-Báo 96 Rue Mac-Mahon, 96

Con những thứ thì chỉ mà thuộc về Tòa soạn cũng là các van lại, cáo thì xin để:

Diệp-văn-Ký
Directeur du Đông-Pháp Thờ-Báo
96 Rue Mac-Mahon 96
Saigon

Xin hãy nhớ giùm.

Định chánh

Trong bài «**Một nhà viết báo khinh hải và rầy rầy nói, bà Tống-Mỹ-Linh mà sắp lên ra Tổng-khánh-Linh, nay xin định chánh lại.**»

Trước làm phúc, sau làm giàu

Đã hai năm rồi nay ở tại nhà-thương Huê dùng thuốc mới để chữa bệnh ho lao, thuốc ấy là sấp ong chế với dầu, ông Đốc-Tư Normet mới bày ra. Thuốc ấy kiến hiệu lắm: phần nhiều những người mới bị bệnh ho lao thì được lành cả, còn những người ho lâu đã có vì trúng trong đóm thì cũng có nhiều người lành được trong một nửa người đau nặng thì ba chục người lành được.

Thuốc ấy trị cái độc của con vì trúng bệnh ho lao trùn ra. Tiêm thuốc vào thì bớt nóng lưỡi chữa và ho cũng dăm, rồi lần lần hết hẳn; còn người bệnh thì beo mau lành (trong ít tháng mà thêm được đến mười tám căn trị). Có nhiều người lành được may lắm vì trúng chết lần hết tuyệt, tìm trong đóm không còn nữa, những người ấy làm việc lại như xưa và giao thiệp với xã-hội như thường chẳng nguy hiểm cho ai hết.

Bệnh ho lao xưa nay người An-nam cho là bệnh bất trị mà nay thấy thuốc mới hiệu nghiệm như thế nên ở Trung-kỳ thiên hạ dăm chục hàng ngày đến nhà-thương Huê (Lazaret) để xin chữa.

Người đau thì đóm mà Nhà-thương chữa bệnh ấy thì hẹp hòi quá, cho nên Hội Ligue des Amis de L'Annam thấy việc ich chung nên hết sức lưu tâm giúp đỡ, có ý mở mang thêm cách mới bày để chữa bệnh ho lao mới mới trên đó, để cho dân xứ được lành. Hội ấy mới xin phép Chánh-phủ bày một cuộc đặng số tám vạn đồng để lấy một nửa tiền làm một cái nhà chữa bệnh ho lao và luôn thể để trông đóm cho con nó mới để, theo các của Bắc-Sĩ Calmette và Guérin bày ra để chữa bệnh ho lao mới mới để ra mà trông đóm phònh tình về sau khỏi lây bệnh lao (cách ấy ở Nam-Kỳ và Bắc-Kỳ, mấy lần nay đã thí hành rồi).

Ở đây, mới đầu thì sẽ trông đóm cho con nó mà cha mẹ thì đau bệnh lao, về sau cũng sẽ làm như vậy được cả.

Xem như vậy thì cuộc số này có can thiệp cùng cả dân Đông-Pháp, vì bệnh lao ở Đông-Pháp đau đóm cũng nhiều. Vì đường thông thương dần tiến hơn xưa, sự giao thiệp càng ngày càng rộng, nên bệnh ấy xưa ở nhà-quê ít mà nay cũng đã lây đến nhiều.

Ước ao sao cuộc số này được hoàn toàn và dăm khuyến ai nghĩ rằng số này trước là việc nghĩa sau như giúp may mắn số cũng là một lợi to.

Những số trúng sẽ như sau này:
1 số trúng 10.000 \$
1 số trúng 5.000 \$
3 số trúng 1.000 \$
4 số trúng 500 \$
150 số trúng 100 \$
Mỗi số một đóm...

Cộ Chà

Xin trả lời bài «**Bảo về Tôn giáo II**»

Trong số báo ngày 31 janvier 1923 số 2 số 676. Tôi xin thiết luận lại lời chớ không phải đủ nhiều: vì tôi là người ít nói, chẳng phải về lễ-kích-ban, cứ theo lễ tự nhiên tôi phải đáp lại một vài lời, xin ông chớ bắt để nguyên-văn tôi viết đây cho ông B. T. M. xét lấy:

Nghe nói Tôn-giáo thì tưởng là ai ai cũng phải sùng bái, vì tôn-giáo bắt cứ là Đạo nào cái tôn chỉ để khuyến-làm sự lành răn sự quấy, cái đúng thiên, hiểu là quý thánh, giữ lấy tam cương ngũ thường, trung hiếu tiết nghĩa, từ đức tam-tung; chứ chưa nghe Tôn-giáo nào đòi phải tranh thắng phụ hơn thua boagi Ông luận cũng dài, sao rồi gần cuối bài luận của ông, trong thư 2, được một thư 3, ông có viết mấy lời có vẻ như vậy: «**Thường để là cơ quan của nhân loại thì sao lại quên sanh ra phải những người tốt? Thường để là dân là hàng người nào để làm hại cho xã hội rồi lại bày ra những sự thưởng phạt mà phúc để răn đe hàng người xấu?**» thì cũng chẳng thì thôi làm ru? Chờ đó ta tưởng để cho ai để nghĩ suy chăng, không hiểu ra ai làm sao cả. Tôi xin thưa ông B.T.M. vậy cho như sự cần đạo, trên là quốc-chánh, cai trị, tự bề quan điểm đi của tôn giáo, cái chủ-phải đi ra luật lệ thưởng phạt mà chỉ ở vào quan tâm chức sắc, nào là kim khánh mây tay, nào là ngựa thồ lao-linh, đây lưu xử tử; còn nhà là giá-ti như ông, có sanh ra được mười đóm con thì ông được làm cha trong 10 đóm con ông dạy, thì ông sanh chúng nó ra cho đến đóm 10, là là ông giáo dục chúng nó nhiều vậy mà chúng nó có được hoàn toàn đặng hạnh-chơn? Ông có được vui lòng gì cả với chúng nó chăng? Trong 10 đóm con ông sanh ra có 7 đóm tốt hết hay không? Vậy thì để chỉ-tôn là Thờ-người để cha ở trong thế-gian, hóa sanh muốn vậy, duy loài người là thuộc về cả tinh thần lẫn nhục thể, nên người có răn báo chớ sanh mà giữ điều tốt đó mới? Thời tại ít học, nói đống đại trong ông không nói, xin ông xét lại thôi.

Madame Bui-thị (Giồng lưong)

Chuyện lạ

QUYÊN NHẬT-KY

CÁI ỒNG HERRIOT

Ông Edouard-Herriot vừa là một vị đại-vân. Ông hiện đương làm trưởng-thư Bộ Hộ nước Pháp.

Ông có một mặt cười sô như vôi vôi vào tiền, rồi một ngày bị nghe được cái từ-trưng-đẹp, hoặc một cái hay thì ông liền lấy bút chập ngay vào quyển sổ nhứt-kỳ của ông.

Ông Herriot có nói rằng một ngày kia ông sẽ gom-góp đủ cả những tài-liệu ấy mà biên tập thành một quyển sách.

Với ông Herriot thích nhất là nói chuyện với bọn nông-dân ở thôn-quê. Một hôm, có ông nhà nông, ông viết bằng tiếng của một người trí thức (un intellectuel) cho một bà nhà quê kia nghe.

Nhưng ông, bà nhà quê ngẫm nghĩ đóm phút, người mới trong trỏ, ra dáng nghĩ-ngợi, hỏi một hồi đã rồi nói:

«**Từ này người trí-thức họ làm việc với sự cơ cớ không khác gì mấy con bò của tôi nó kéo cày.**»

QUÂN SỰ THẦN TỬ

Một ngày kia, vua Louis XIV hội các cận-thần lại và hỏi họ về quyền chuyên-chế của nhà vua. Bà-tước Guise có mặt ở đó, bà lấy tay chỉ vào vầng trăng nguyệt-chuyên-chế (trăng cũng phải có hạn-chớ một đóm).

Vua nói gần, quát rằng: «**Đương thiên-thứ thì trong Trời mà cái dân; lấy-từ không ai được phép cai trị mạng, vua hết thấy. Quân sẽ thần tử, thần hết từ bề trung; nếu quả «**nhơn**» khiến nhà-quyền phải nhẩy xuống sông thì người cũng phải nhẩy xuống sông lập-tức.**»

Nhưng vua nói vậy, Bà-tước liền đứng dậy và sắp quỳ long đi ra. Vua hỏi:

«**Chờ nhà-quyền thì dân đâu?**»
«**Muốn tâu Bà-h, bà-thần tình đi tập lời lời.**»

PHUẾ-LINH-TẾ

NÊN CHỦ Ý

kiểu xe mới BERLIET chỉ có mua tại hãng

GARAGES INDOCHINOIS

số 1, đường Lefèvre, SAIGON có mà thôi

Nhân đàm

LÔNG NHON THƯƠNG-ĐẾ

Đêm khuya thanh tĩnh, Thượng-đế ngồi ngai vàng, thấy các quan tâu hỏi có chiếu nhơn nhấc, ngài phán hỏi:

— Các gì huyền nào mà nhơn nhấc làm vậy?

— Muốn tâu Thượng-đế, chúng tôi không thấy lệnh Thượng-đế sai Chầu-ôn đi bắt kẻ gian tham bởi bạc vậy, cho nên chúng tôi lấy làm lạ.

Thượng-đế truyền: Như vậy, giáng chiếu cho Chầu-ôn bắt phải tội châu lư tử, dâng tâu xết hỏi.

Chầu-ôn lại chầu, Thượng-đế phán hỏi: Sao??? Hồi trước ta truyền nhà người đi trị tội những kẻ bất nhơn bất nghĩa, đã xong rồi, mà dưới trần gian còn có những sự huyền nào đêm hôm, chẳng phải là nhà người đang tung cho bọn tây thuộc làm can sào?

Chầu-ôn tâu: — Muốn tâu Thượng-đế, các kẻ tung-giã của tôi, hiện tại trong đình, không có kẻ nào dám đi ám can cả, nay mà có sự huyền nào đó, chắc bởi có nào, hoặc dưới trập gian có kẻ làm bày chằng, xin cho quan chấp bút Tuần-sát đi coi thử.

Thượng-đế sai quan chấp bút Tuần-sát đi, về tâu:

— Muốn tâu Thánh thượng, kẻ hạ thần tăng lịnh xuống trần-gian dò đến các nơi huyền nào thì xem ra chân:

phải quán-ôn nào cả, nguyên là có nhiều kẻ tình biếng lờn thẩn, hoặc ham chơi đến đó, tụ họp nhau đánh bạc mà làm huyền nào đấy thôi, thực là những kẻ đáng tội, muốn tâu.

Thượng-đế truyền quan Chương-án xét nghĩ định tội.

Quan Chương-án tâu: — Muốn tâu Thánh-thượng, kẻ trị tội hết cả thì nhiều lắm, vậy theo LÔNG NHON của Thượng-đế, trị tội ít kẻ mà trừ được hết, xin trị tội họ người chưa đánh bạc và hạng người đi rù đi mới đánh bạc.; Hề những người nào già hạc, là bắt hóa điên, hai tay tưa và vào mặt, mà nói: «Mày không biết câu CỬ BẠC BẠC BẠC A? mà mày còn dám ham lợi hãm hại người ta». Và hề

Tại rạp hát Tây

Một cuộc hát lớn để giúp hội từ thiện đánh bệnh Tennis Annam (Cercle Sportif Annamite) ngày thứ năm 16 février 1928.

Tổng TÔNG-TU-VÂN tâu cầu

Lúc Lục-phụng-Dương xô chết Bân-Bư

Ban VÂN-HI-BAN hát giúp

Bữa thứ bảy 11 Février 1928, sẽ khởi sự bán giấy tại hiệu Nguyễn-vân-Trân 91-96 Bđ Bonnard Saigon.

Bữa thứ năm 16 Février 1928 buổi sớm mai, buổi chiều và buổi tối có bán giấy tại nhà hát Tây. Bọn họ kim-thời Vãn-Hi-Ban vẫn có tiếng hát hay hơn hết, lại hát giúp giúp cho hội từ thiện Annam, xin qui-vị đến xem trước mua vui sau làm việc nghĩa thì qui hòa làm vậy.

GIẤY SỐ

Loterie de la Mutualité

Đến ngày 4 Mars 1928 sẽ xổ

Hiện nay chỉ còn có ít giấy thôi. Ai muốn mua xin hỏi gấp ở các nơi sau này: Pharmacie de France rue d'Orsay.

* J. Mus, rue Catinat
* Solrière,
* Sureau,

Và ở các tiệm bán thuốc hát ở đường Catinat.

kẻ nào đi mới người đánh bạc, là bắt tội kẻ ấy cũng hóa điên, tự và vào miệng mà nói «Mày không biết CỬ BẠC LA BẠC THĂNG BÀN, AI MÀ MUỐN CHIẾT THOI LEN CHÂN VÀO A? mà mày dám ham lợi rù người ta vào cho chết». Như thế thời những người ham chơi đánh bạc, không có chỗ chứa, không có người mới, lại thấy những kẻ bị tội hóa điên kia mà tình ngộ, hẳn là chưa hết, tự nhiên sẽ đỡ sự huyền nào đến tại Thượng-đế xin Thượng-đế xét định chuẩn tâu.

Thượng-đế chuẩn tâu, sắc cho thần làm định tuần lịnh trị hành.

Ngô-Hưng

Avis de réadjudication

Lieu, date et heure de l'adjudication: Bureau de l'inspection de Rachgia, le 28 Février 1928 à 10 heures du matin.

Objet: Construction de 8 maisons communes semblables en maçonnerie à Thongchu, Giuctuong, Cuhoa, Lachinh, Huongtho, Vinhhoahung, Vinhthanh et Ninhhoa (Rachgia).

Importance du marché: 17.958 p. 72 (non compris la somme à valoir).

Cautionnements provisoire et définitif: 300 p. 00 et 600 p. 00.

Bureau où le dossier peut être consulté: Bureau, de la subdivision des Travaux Publics de Rachgia, et de Bureau du Gouvernement à Saigon.

THƯỜNG TỰ

ĐIỀN QUÂN TÀI SOCTRANG

Bổn-trưởng có chọn rông Giáo-viên đủ tư-cách sư-phạm để dạy học-sanh (internes et externes) từ lớp Ấu-học đến lớp Sơ-học.

Ngày bài trưởng: 15 Janvier 1928
Ngày tựu trưởng: 15 Février 1928

VULGARISATION MODERNE

102, rue d'Espagne, Saigon

Hàng chúng tôi có sữa và ruột xe máy, xe hơi đủ kiểu.

Làm đủ tốt mà giá lại rẻ hơn hết.

Xin chú ý nghĩ tình đồng hương đến giúp cho chúng tôi làm cho nên việc.

ĐA TÀ

Nhớ đức tiền-thuyết

Huyết-Lệ-Hoa

Hãy làm! Hãy làm!

P. DANONVILLE

CONFITURES
pur fruit et sucre
Boisson acidulée
Arome naturel

Agents exclusifs:

LUCIEN BERTHET & Cie

68, Boulevard Charner. — SAIGON

MAC MAHON OFFICE

MUA — BÁN — THÈ-MUỐN

QUẦN-LÝ, VƯỜN-TRAI, NHÀ HƯNG BỨT CÁT HUỖNG NGƯỜI ĐÚ TRÚ

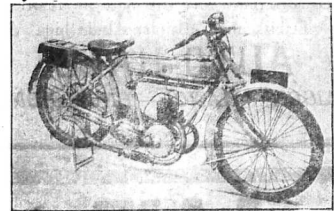
THƯỜNG TIN TỨC VÀ KIEM VIỆC ở này bao lãnh làm hết cả mọi việc

65, đường Mac Mahon, Saigon

Giấy thép tốt: MACOFFICE

Saigon

Xe máy hơi hiệu ALCYON

Chạy một giờ hai mã lực — 2 cấp giá 220 \$
Kiểu du lịch — 3 mã lực — 2 cấp — 340
Kiểu du lịch thường dùng — 4 cấp — 580

Bán tại hãng **L. Caffort**
Saigon-Namvian

PHÁP QUỐC ĐẠI DƯỢC PHÒNG

HÀNG THUỐC TÂY Ở MIỀN VIÊN-ĐÔNG

Môn bài 84-90, Đường d'Ormay, SAIGON

Có ý muốn người Annam hay dùng thuốc xưa nay, cho biết rõ sự ích lợi hơn, nhứt phải dùng thuốc bảo chế rông tay người Langsa. Thuốc này chế theo cách hoá học Kim-thời và dùng những vật chất thật tinh khiết, trông ra thì chất hằng sẽ có thể bảo tồn được sự vệ sanh nhơn loại, mỗi môn thuốc đều có Hàng-Lâm-y-viện thành Paris kiểm duyệt.

Ông Maurice Barberousse, Đào-chê tể-sư nhứt hạng, Cựu-y-sanh thiện Đường-Paris.

Quản-Lý Pháp-Quốc Đại-Dược-Phòng. Kính mời những người đọc tờ báo này, nên vui lòng mua thử một đôi lần tại tiệm thuốc của tôi, và sẽ gởi cho, không ăn tiền, những người nào muốn cần dùng cuốn mục lục của bản hiệu, thì gởi thơ đến, sẽ gởi cho liền.

HÃY HÚT THUỐC CA-LOP

XE HƠI DELAUNAY BELLEVILLE

Những kiểu mới 1928

NHỮNG GIÁ MỐT

Ở tại hàng xe hơi

Jean COMTE

34, Boulevard Norodom -:- SAIGON

VAN-HOÀ

CHOLON -:- 38, Rue de Cocong, 38 -:- CHOLON

Gần nhà máy xay lúa hiện Thanh-Sanh ở cầu ba miệng Cholon đi bên phải tay mặt
Dãy thép nối số 102

Tiệm VAN-HOÀ lập ra từ 30 năm nay. Trong Lạc-thị ai cũng đều nghe danh và đều nhận vai của hiệu nhuộm cách khéo, tốt và chắc chắn.

Nguyên vì năm 1912 Bô-lieu có rước một người thợ nhuộm nghề bên Tây lại chỉ có cách nhuộm vải cho Bô-lieu biết. Phạm trong nghề nhuộm vải thì cũng phải kỹ càng lắm mới đáng. Vải của hiệu VAN-HOÀ cách nhuộm không giống với hiệu và khách nào. Thường thường trong việc nhuộm thì ai cũng đều có dúng, chán, nhưng hiệu VAN-HOÀ lại dùng một thứ nước thuốc riêng mà nhuộm vải đẹp, dúng có vài tam-công (tam-công có dúng chất khác nhau mà tốt). Việc nhuộm thuốc không phải là ở chỗ mà là ở cách pha chế công làm một dúng. Thuốc nhuộm của hiệu VAN-HOÀ rất đẹp, ít nước thì vải nhuộm dúng đẹp mà nhiều nước thuốc thì vải nhuộm dúng đẹp, ít nước thì vải nhuộm dúng đẹp mà nhiều nước thuốc thì vải nhuộm dúng đẹp.

phải bỏ. Bởi thế cho nên với hiệu VAN-HOÀ dúng tới rách chỗ vải vẫn còn tốt như thường, không bị trở, phai màu hay là mục. Mỗi năm này vì thế ai cũng ưa dùng vải của Bô-lieu nhuộm có kẻ gian nhuộm đẹp rồi do nhuộm bắt buộc Bô-lieu nhuộm ra nhiều vải khác nhau mà từ lâu về của hiệu VAN-HOÀ có cả thảy là 8 hiệu nhưng có thứ có 3 con cá 3 màu, thứ 2 con cá 2 màu, thứ 3 con cá 1 màu và thứ 4 con cá 1 màu, thứ 5 con cá 1 màu, thứ 6 con cá 1 màu, thứ 7 con cá 1 màu, thứ 8 con cá 1 màu. Mỗi hiệu kia tuy mỗi màu dúng cho sự tốt lại cũng bằng mỗi hiệu kia vì cách nhuộm cũng giống nhau một thứ. Vì vậy chứ qui khách có mua vải xin cũng nghĩ lại sự này. Phạm như món hàng hoặc một thứ mà có màu sắc hơn một chiếc thì cũng có thể tốt hơn nữa, nên chỉ dúng vải của Bô-lieu nhuộm mà có màu nhuộm mà sau tưởng qui khách cũng không nên cho là mắc. Thiết thì có màu nhuộm mà một chiếc nhuộm kỹ thì sẽ hơn nhiều vì vải của hiệu VAN-HOÀ rất đẹp, ít nước thì nhuộm dúng đẹp mà nhiều nước thuốc thì nhuộm dúng đẹp.

Qui khách mua vải của Bô-lieu nhuộm xin coi kỹ trong mỗi dúng để biết hình của chữ nhuộm thì mới họ làm để giá mua.

Qui khách có đi chợ Cholon xin mời đến viếng tiệm mà mua thì chắc hơn. Bô-lieu rất vui lòng tiếp rước qui khách Ngai nào ở xa muốn mua vải của Bô-lieu nhuộm xin coi kỹ trong mỗi dúng để biết hình của chữ nhuộm thì mới họ làm để giá mua.

Mỹ hàng vải của Bô-lieu nhuộm có cả thảy là 8 hiệu nhưng có thứ có 3 con cá 3 màu, thứ 2 con cá 2 màu, thứ 3 con cá 1 màu, thứ 4 con cá 1 màu, thứ 5 con cá 1 màu, thứ 6 con cá 1 màu, thứ 7 con cá 1 màu, thứ 8 con cá 1 màu.

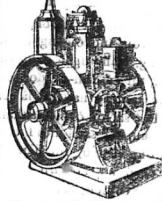

1- 2 con cá Kim-Ngư 2 màu.
2- 3 con cá Kim-Ngư 3 màu.
3- 1 con cá Kim-Ngư xanh.
4- Van-Hoà con gà trống.
5- Van-xuân-Lang xe lửa.
6- Van-Hoà Phi-thiên.
7- Van-xuân-Lang bướm-bướm.
8- Van-Hoà con ngựa đua.
VAN-HOÀ
Chú-nhơn-khách 50.

Moteur Petter à Mazout

HÀNG J. CAIRNS

SAIGON: 22-24, đường Lefebvre.
CHOLON: 215, đường Quai de Mytho.

Có trữ những mô-tơ chạy bằng dầu cạo hiệu PETTER, ít tốn hao dầu và chạy êm lẫm, về cách thức chạy cũng tiện hơn các thứ máy khác, và những món phụ tùng lớn, nhỏ đều có bán sẵn.

Chúng tôi cũng có bán thứ máy chạy bằng hơi khói, kiểu là GAZOGENE, thứ này khỏi tốn dầu mỡ chi hết, chỉ tốn trấu hoặc là củi dùng tiện lắm.

Cũng là qui ông muốn dùng « Machine à vapeur » tức gọi là máy hơi Sô-De (Chaudière) Nồi hơi cũng tiện cùng là có thứ chum trấu cũng dúng. Mỗi thứ máy chúng tôi đều có từ 1-1/2 mã-lực vì đến 5 mã-lực thì dùng dầu lửa còn từ 6 mã-lực vì thường 1200 mã-lực thì dùng bằng dầu cạo kiểu là Mazout.

Bán và lắp ráp các thứ máy xay gạo lớn và nhỏ (có thứ kiểu cối cà-phê) (Planters Mill) chạy mazout gazogene và trấu có đủ đồ phụ tùng nhà máy.

Mua bán thật thà và chắc chắn.

RẤT NHIỀU ĐỒ MỸ-NHỆ BẮC

DỪC-LỢI

105-109, Rue d'Espagne, Saigon
(Kế dinh quan xã Tây)

Bồn tiệm mong ơn qui vị chiếu cố trong ba năm nay nên bồn tiệm được thịnh đạt.

Vậy nên bồn tiệm lúc nào cũng có sẵn 10 bộ ghế Salon kiểu Tây, An-nam, cạnh cái rất khéo rất hay thời trang, cả chúng theo Salon kiểu rất lạ, từ thò, kiền, tranh liêu, bình phong chén chạm rất xảo, tước liêu, bằng trúc và gỗ.

Bồ thêu: Lụa, chen-đơn dục toàn thêu lụa nước rất tốt kiểu kim-thời hình bóng và các món bằng đồng đen nhàn tam khí chúng theo Salon rất đẹp.

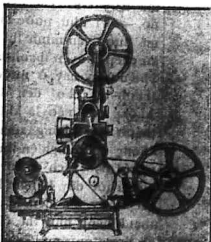
Đồ thêu màu: Tranh, áo gối, nắp bồn tắm v.v.

Bồn tiệm chỉ mong bán nhiều cho không mong lời nhiều.

Vậy xin mong ở tấm lòng hảo hạc của qui khách mà cho thương nghiệp của bồn tiệm được hưng thịnh người ngoại bang thì bồn tiệm lấy làm cảm ơn qui khách lắm lắm.

Chữ nhân kính chào
PHUNG-VĂN-LAM
105-109 Rue d'Espagne -:- Saigon

Này qui khách!
Hàng Pathe có nhiều thứ Phim ảnh (film) lạ, rất hay, của máy hát bóng:

Nếu ai muốn dùng thì Bô-lieu sẽ để giá rẻ hơn các nơi
10, Bd. Charner, Saigon

Pathe-Baby

dài đến 100 thước, hát dúng 20 phút, không ngờ.
Bôn- hiệu kể sơ theo đây, ít cái Phim ảnh rất hay: Kantismark, Les Miserables, L'Enfant Roi, Violettes Impériales, và còn nhiều thứ rất hay lạ, như thế điều, tức cười lộn rượt.

Nếu qui khách ở xa thiên-thị, thì hãy dùng lấy ma-gnêto. Le Super Baby:

Giá:
Compleat 75 \$ 50
Avec moteur 95 00
Avec magneto 127 00
Films 100 metres 12 25

Nº 4 9-2-28

THÂM-TÌNH TIÊU-THUYẾT

Huyết-Lê-Hoa

— Thưa anh, vốn là em tôi phải có hai muốn đồng nội ngày mai, ngặt vì bác trong tù không đủ, nên mới anh đến đây dặng giao cho anh bộ giấy quốc-trái này, xin anh vui lòng sáng đem xuống Ngân-hàng thế, lấy bạc trao cho Ngủ-Hồ. Em rất cảm ơn anh, vì trong cơn thân phụ của em đau, em không thể rời ra khỏi nhà được, xin anh chiếu cố dùm...

Thái-vân-Bảo lên lên gần bên cửa, nghe không sót một lời, đoạn nghe Trần-ngủ-Huân đáp:

— Anh sáng lòng luôn. Ngày mai anh sẽ trao bạc cho Ngủ-Hồ.

Rồi đó hai đang bắt tay từ giã, kẻ lược dăm, người trở về phòng.

Việt-Nam Ngân-hàng, là nơi Trần-ngủ-Huân làm việc. Tăm giờ mấy, Trần-ngủ-Huân ôm gói giấy quốc-trái đi vào, để trên bàn, rồi lại nói chuyện với một người bạn, dặng chỉ giờ mới kho, rồi lấy bạc.

Bộ chứng mười phút, Trần-ngủ-Huân trở lại bàn. Đi vừa tới, Ngủ-Huân liền sắc... hai tay lay rung... cạp hết hết tinh thần...

Trời ôi! khôn nạn chưa! Bộ giấy quốc-trái của Xuân-Lang giao đôi bạc đã tiêu dăm mất...

AI lấy bộ giấy quốc-trái đây?
Ngoài trời Xuân-Lang và Ngủ-Huân, thì còn ai biết gói giấy đó, là gói giấy quốc-trái?

Chỉ biết kinh hoàng, Ngủ-Huân ngồi xuống ghế, ngó bình mực, nghe

ngáo không biết nói lời gì được. Dòm quanh mình thấy mấy thầy đứng chờ làm việc, thì tự nghĩ rằng: « Trời ôi! ai biết gói giấy này là gói giấy quốc-trái? Phen này ta phải chết. Xuân-Lang trong kinh ta hơon anh ruột, mới giao sổ bạc ta tác này, cây ta đi đôi mà ta để sơ xảy mất đi, thì mặt mũi nào còn ngó mặt Xuân-Lang nữa. Ta không thể sống được. Xuân-Lang em ôi! tìm lòng trong sạch trung thành này, phủ có trời còn soi xét, em chờ với đem lòng nghĩ cho anh thì tôi nghiệp anh lẫm.

« Tác tôi cho quân lính nhà nào giao bạc cho ta bình lữ. Số bạc hai muốn dúng, nhà ta không có, thì 5 ệ lại qui cứu Ngủ-Hồ trong cơn khốn đốn? »

Trần-ngủ-Huân nghĩ đến đó, rồi trong trí lại hiện lên cái cảnh của Ngủ-Hồ sẽ phải chết, nếu không có số bạc hai muốn... thì lòng như dao cắt, dà tay kim châm. Ngủ-Huân đem lại từ tất cả chủ giao cho chàng giữ, thì bỗng nhiên sanh ra tri-khác: « Thái tử Ngủ-Hồ, chờ chẳng chịu dễ thiệt

hại cả hai... » Trần-ngủ-Huân nghĩ vậy, nên lại mở từ tất của chủ lấy đủ hai muốn bỏ vô túi, rồi lại đi xuống nhà Ngủ-Hồ...

Ngủ-Hồ và nàng Mỹ-Châu ngồi tại nhà đi tin chi gói sang, nên ra vô dòm chừng mặt. Chừng tiếng xe hơi nổ, Ngủ-Hồ bước ra ngoài gặp Ngủ-Huân, hai đang bắt tay chào hỏi. Ngủ-Huân móc một bộ bạc đưa cho Ngủ-Hồ mà rằng:

— Xuân-Lang mượn anh trao số bạc hai muốn này cho em? Thôi, anh xin kiểu em trở lại số làm...

Ngủ-Hồ chỉ viết với mừng lấy bạc trao cho của Mỹ-Châu, rồi hai người dấn nhau vô buồng, mặt có sắc hân hoan lẫm.

Ngủ-Huân trở lại Ngân-hàng, viết hai bức thư mà nước mắt chang hòa, nhào xuống tem lem, coi chữ được chữ mất.

Ngủ-Huân biết không khỏi luật hình trừng trị, nên khi biết người đem tờ bộ vô tháng thơ rồi, liền trở lại thú thiệt với chủ mà rằng:

— Tôi vì lỡ thua hết hai muốn trong tiền hàng, nên đến cho ông hay, mặt tình ông phân lẫm.

Chủ hàng Việt-Nam Ngân-hàng có ý thương Ngủ-Huân về sự ăn năn hối hận, nhưng không thể dúng được.

Mười phút sau... có một lại Ngân-hàng lấy các tờ giấy, số sách, rồi đưa Ngủ-Huân đi mà về, sáng giải ngay ra Biện lý.

AI gây ra cơ sự, làm cho đất bằng sông đây, nước là khuỷu nên hồ đây? Ngủ-Huân bị tổng giam một cách vô tội, là còn nên thương hai người ngày mang họa không?

Mặt lười lảm oan không? Ai bừa lười vậy Ngủ-Huân vào vòng hãm oan đây?

Ngủ-Huân trước khi vào khám đường, có viết hai nang thơ gửi cho ai đây?

III
TÌNH THAM TỌ HẢI

Ngày 18 An-nam, sớm mai Ngủ-Huân bị bắt, đưa lên các hiệu báo Saigon đều có nói vụ mất bạc hồi sớm mai, thì Việt-Nam Ngân-hàng.

Ngủ-Hồ đương ngồi uống rượu với Mỹ-Châu tại nhà Hàng Continental con nhàn nhàn-trình đem một Ngủ-Hồ mua báo. Ngủ-Hồ lấy một số báo « Chiến-Hồn-Nước » mở ra coi, thấy dúng tên Ngủ-Huân bị bắt, thì lấy làm ngạc nhiên lẫm; buồn xuội từ báo rồi xuống đất, nghĩ rằng:

« ... Trời ôi! Ngủ-Huân lấy bạc hàng cho ta... trời ôi! cũng vì ta mà Ngủ-Huân mới khám... Mỹ-Châu ôi! Tại người mà một người bạn tôi của ta, phải thọ hình... »

(còn nữa)

TU' TU'ÔNG DÔNG TÂY

Phù nguy cứu khổ chi anh-hùng, di tâm lực lao khổ vi đệ nhất nghĩa. — (Tăng quốc Phiên).

Nghĩa là: Phàm kẻ anh-hùng muốn giúp nguy cứu khổ cho đời, thì thường lấy sự tâm lực lao khổ làm việc gốc.

Dans nos songes d'avenir, il faut toujours laisser une place vide pour le malheur.

(Paul Bourget).

Nghĩa là: Trong những khi mình mộng-tưởng cuộc tương-lai của mình, thì đừng nên quên hẳn những sự rủi ro bất-trắc.